

76/04/039

1-12

ΕΤΟΣ Α΄.—ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1880—ΑΡΙΘ. 11.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΑΠΑΞ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΥΠΟ

Μ. ΒΡΑΤΣΑΝΟΥ ΚΑΙ Θ. Ι. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

1880

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περὶ ὀρθοσκευτικῆς δασκαλίας.— Παιδαγωγικὴ ἐπιστολὴ Α΄.— Ἑλληνικὴ γλῶσσα: Ἀσκήσεις εὐρέσεως καὶ κατατάξεως. Ἡ οἰκία.— Περιγραφαὶ καὶ διηγήσεις.— Χρονικὰ τῶν σχολείων. Παιδαγωγικὸς σύλλογος ἐν Νευσσατελῆ.— Στατιστικαὶ πληροφορίες περὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων τῆς Ἑλλάδος. Τὸ φασόλιον.— Περὶ τοῦ ἀέρος ὅτι εἶναι ὕλη.— Πρωϊμότης ὀδοντοφυΐας.— Οἱ σεισμοὶ τῆς Σμύρνης.— Ἀριθμητικὴ: Προβλήματα λυόμενα διὰ τῶν 4 πράξεων τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν.— Ἐφαρμογαὶ χρήσιμοι ἐν τῷ βίῳ.— Ποικίλα.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Ἐν μὲν τῷ ἐσωτερικῷ..... φρ. 6.—
Ἐν δὲ τῷ ἐξωτερικῷ..... » 7.—

ΤΙΜΗ ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

Κατὰ στίχον..... λεπ. 40
Δι' ἀγγελίας μὴ ὑπερβαινούσας τοὺς 4 στίχους φρ. 1.50

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Οἱ συνδρομηταὶ δύνανται ν' ἀποστέλλωσι τὴν συνδρομὴν ἐγκλείοντες τραπεζικὰ γραμμάτια ἢ γραμματόσημα ἐντὸς ἐπιστολῶν ἐπὶ συστάσει πεμπομένων. Αἱ ἀποδείξεις τῆς ἀποτίσεως τῆς συνδρομῆς φέρουσι τὰς ὑπογραφὰς τῶν κκ. Μ. Βρατσάνου καὶ Θεμ. Ι. Μιχαλοπούλου καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ περιοδικοῦ.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΑΠΑΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΕΠ ὨΦΕΛΕΙΑ

ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ.

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΡΙΘ. 4.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1880

ΠΕΡΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Ἡ ὀρθοσκευτικὴ ἐκπαίδευσις ἐν τῷ δημοτικῷ σχολείῳ εἶναι καὶ πρέπει νὰ ᾖ ἡ βάσις πάσης ἄλλης παιδείσεως. Ὡς ἡ παιδεία καθόλου, ἵνα ἐπιτύχη τοῦ σκοποῦ, ὃν προτίθεται, πρέπει νὰ ἀρχηται τοῦ ἔργου αὐτῆς, ἥτοι τῆς ἀναπτύξεως τοῦ νοῦ, ἀπὸ τῆς τρυφερωτάτης ἡλικίας, οὕτω καὶ ἡ ὀρθοσκευτικὴ ἀγωγή, ἵνα καταστήσῃ τὸν ἄνθρωπον ἀγαθὸν πολίτην καὶ εὐσεβῆ χριστιανόν, πρέπει νὰ ἐπιδράσῃ εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς εἰς τὴν καρδίαν τοῦ παιδίου.

Ἡ ὀρθοσκευτικὴ παιδείυσις ἔχει διπλοῦν σκοπόν. 1^{ον} νὰ διδάξῃ τοὺς παῖδας τὴν ἰσθρὰν ἱστορίαν καὶ τὰς ἀληθείας τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ 2^{ον}, ὅπερ καὶ τὸ σπουδαιότερον, νὰ διεγείρῃ καὶ ἀναπτύξῃ τὸ ὀρθοσκευτικὸν αἴσθημα, τουτέστιν ὑψώσῃ τὸν νοῦν καὶ τὴν καρ-

δίαν τῶν μαθητῶν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ καταστήσῃ αὐτοὺς ἰκανοὺς νὰ ἀγαπῶσι τὸν τοῦ κόσμου δημιουργὸν καὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους.

Ἡ θρησκευτικὴ διδασκαλία ἀνήκει εἰς τὸν κληρὸν. Κληρὸς δηλαδὴ ἠθικῶς καὶ θρησκευτικῶς μεμορφωμένος καὶ τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν, ὡς δεῖ, ἐσπουδακῶς, δύναται νὰ ἐνσταλάξῃ καταλλήλως εἰς τὴν ἀπαλὴν καρδίαν τῶν παιδῶν τὰς ὑγιεῖς ἀρχὰς τῆς ἠθικῆς καὶ διδάξῃ αὐτοὺς τὰ θεῖα καὶ σωτήρια διδάγματα τοῦ Εὐαγγελίου. Ἀλλὰ καὶ ὁ δημοδιδάσκαλος ὁμοίως πως δύναται παρ' ἡμῖν νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ ἔργον τοῦτο. Δὲν ἔχομεν ἡμεῖς εὐτυχῶς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πατρίδι τὰς θρησκευτικὰς διαιρέσεις, αἵτινες κατατέμνουσι καὶ διαχωρίζουσι τοὺς λαοὺς τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς. Παρ' ἡμῖν ὁ δημοδιδάσκαλος εἶναι εὐσεβὴς καὶ ὀρθόδοξος χριστιανὸς καὶ διδάσκει παιδας ἀνήκοντας εἰς τὸ αὐτὸ θρησκευτικὸν δόγμα. Ὡς ἐν τῷ οἴκῳ καὶ τῷ ναῷ, οὕτω καὶ ἐν τῷ σχολείῳ ἡ αὐτὴ ἀκούεται θρησκευτικὴ διδασκαλία, εἰς καὶ ὁ αὐτὸς εἶναι ὁ κεχαραγμένος δρόμος, ἐν οἷ μαθηταὶ ὀφείλουσι νὰ διατρέχωσιν, ἵνα ἠθοποιηθῶσι καὶ παιδαγωγηθῶσι. Παρ' ἡμῖν τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα ἔχει βαθεῖας ρίζας ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ λαοῦ καὶ οὐδεὶς τολμᾷ ἀναφανδὸν νὰ φρονῇ καὶ πιστεῦῃ κατὰ τρόπον διάφορον. Διὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστιν τὴν ἀγίαν καὶ τῆς πατρίδος τὴν ἐλευθερίαν ὁ Ἕλλην πάντοτε ἠγωνίσθη καὶ οὐδέποτε τὰ δύο ταῦτα ὡς ἀφιστάμενα ἀλλήλων ἐθεώρησεν.

Εἶπομεν ὅτι ὁ δημοδιδάσκαλος παρ' ἡμῖν εἶναι κατάλ-

ληλος πρὸς διδασκαλίαν τῶν ὑγιῶν τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως ἀρχῶν, διότι ἐκτὸς ὅτι ἀνήκει εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν πιστῶν καὶ ὀρθοτομούντων τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, λαμβάνει καὶ θρησκευτικὴν ἐκπαίδευσιν ἐν τοῖς διδασκαλείοις ἀνάλογον καὶ σύμφωνον ταῖς θρησκευτικαῖς αὐτοῦ πεποιθήσεσιν, ἅς ἐν τῷ οἴκῳ παρὰ τῶν γονέων προσέλαβεν. Οὕτω παραδείγματος χάριν μανθάνει ἐν τοῖς διδασκαλείοις τὴν ἱστορίαν τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης, τὴν ἱερὰν κατήχησιν, ἀναγινώσκει τὸ θεῖον Εὐαγγέλιον ἐρμηνεύων αὐτό, διδάσκεται τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ διεξέρχεται τὰ κυριώτερα συγγράμματα τῶν μεγάλων πατέρων αὐτῆς. Πρὸς δὲ τούτοις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ Ἕλλην δημοδιδάσκαλος εἶναι καὶ ψάλτης τῆς ἐκκλησίας, παρίσταται ἐπομένως πάντοτε ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀκολουθίαις καὶ διὰ τοῦ ἰδίου παραδείγματος παρορμᾷ καὶ τοὺς παιδας νὰ συχάζωσιν εἰς τὸν ναὸν καὶ μετέχωσι τοῦ ψάλλειν καὶ ἀναγινώσκειν τὰς προσευχὰς καὶ τὰς περικοπὰς τῶν Ἀποστόλων. Τινὲς δέ, τελευταῖον εἰπεῖν, τῶν Ἑλλήνων δημοδιδασκάλων συνενοῦσιν ἑαυτοῖς καὶ τὰ δύο ἔργα, τὸ τε ἱερατικὸν καὶ τὸ διδασκαλικόν.

Ἐν τοῖς ἄνω διελάβομεν γενικῶς περὶ τοῦ διπλοῦ σκοποῦ τῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐν τῇ καθολικῇ τῶν πραγμάτων γνώσει ἡ θρησκευτικὴ παιδείσις διαπρέπει, οὕσα ἡ ὑψίστη καὶ ὠφελιμωτάτη πάσης ἄλλης παιδεύσεως, διὰ τοῦτο ὁ δημοδιδάσκαλος πρέπει νὰ ἦναι ἀρκούντως εἰς τὰ ἱερά μα-

θήματα κατηρτισμένοι, πρὸς δὲ ἠθικὸς καὶ εὐσεβής, ἐκ-
 πληρῶν πάντα αὐτοῦ τὰ θρησκευτικὰ καθήκοντα καὶ
 ἔχων ζῆλον εἰς τὰ τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως οὐ μόνον διὰ
 λόγου, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ παραδείγματος συντελῆ πρὸς τε
 ἠθικὴν καὶ θρησκευτικὴν μόρφωσιν καὶ διάπλασιν τῆς νέας
 γενεᾶς, τῆς ἀπὸ τῆς τρυφερωτάτης ἡλικίας ἐμπιστευο-
 μένης αὐτῷ. Ὁ δημοδιδάσκαλος ἔχει μέγα καὶ σπουδαῖον
 ὡς πρὸς τοῦτο νὰ ἐπιτελέσῃ καθήκον. Ἡ διάπλασις γε-
 νεᾶς ὅλης θρησκευτικῶς καὶ ἠθικῶς εἶναι τὸ σπουδαιό-
 τατον ὄφελος τοῦ λαοῦ, καὶ ἐν τούτῳ ἔγκειται τὸ ἀλη-
 θὲς συμφέρον τοῦ ἔθνους. Ἐμβαλεῖν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν
 παιδῶν ὑγιεῖς ἀρχὰς ἠθικῆς καὶ διδάξαι αὐτοὺς τὰ πο-
 λυτιμότερα πάντων καθήκοντα, ἀφ' ὧν καὶ τὸ παρὸν
 καὶ τὸ μέλλον τοῦ ἀνθρώπου ἐξαρτᾶται, τοῦτο εἶναι τὸ
 πρῶτιστον τῶν μαθημάτων καὶ τὸ σπουδαιότατον ἔργον
 τοῦ δημοτικῆς σχολείου. Τὸ δημοτικὸν σχολεῖον διὰ τοῦ
 εὐσεβοῦς διδασκάλου σκοπὸν μέγιστον καὶ ἀνώτατον
 ἔχει νὰ διδάσκῃ τὰ παιδιὰ μὴ μόνον πῶς νὰ γνωρίζω-
 σιν *Ἐκεῖνον*, δι' οὗ καὶ ἐξ οὗ τὰ πάντα, ἀλλὰ καὶ πῶς
 νὰ ἐκτελῶσι τὰ ὁποῖα ἔχουσι καθήκοντα πρὸς ἑαυτούς,
 πρὸς τὰς οἰκογενεῖας αὐτῶν, καὶ τοὺς ἄλλους ἐν γένει
 ἀνθρώπους.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀνθρωπότης εἶναι ἠθικὸς ὄργανισμός,
 ὑποτεταγμένος εἰς τοὺς ἠθικοὺς καὶ θρησκευτικοὺς νό-
 μους, ἔργον τοῦ δημοδιδασκάλου εἶναι νὰ καταστήσῃ
 καλοὺς πολίτας καὶ εὐσεβεῖς χριστιανούς, ἵνα οὗτοι δύ-
 νωνται νὰ πείθωνται εἰς αὐτούς. Οἱ νόμοι οὗτοι, ὡς εἴ-

πομεν, δρίζουσι τὰς σχέσεις τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεὸν
 καὶ τὰς σχέσεις, ἃς ἔχομεν πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους.
 Ἄν οἱ ἀνθρώπινοι νόμοι καὶ τὰ καλὰ ἡμῶν ἦθνη, ὅσα
 στηρίζονται ἐπὶ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ δικαίου, εἶναι ἐφαρμογὴ
 τῶν αἰώνιων νόμων, οὓς ὁ Θεὸς ἴδρυσεν χάριν τῆς ἀνθρω-
 πότητος, οὐδὲν ἄλλο ὠφελεῖ καὶ διαφέρει ἡμῖν μᾶλλον,
 ἢ ἡ γνώσις τῶν ἱερῶν αὐτῶν νόμων, ἐξ ὧν πηγάζουσιν
 οἱ τε ἠθικοὶ καὶ οἱ πολιτικοί. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἡ θρη-
 σκευτικὴ ἐκπαίδευσις περιλαμβάνει πάντα τὰ καθήκοντα
 καὶ δικαιοῦματα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τίθησιν ἐπ' αὐτῶν
 τὴν θεῖαν σφραγίδα, διὰ τοῦτο εἶναι αὕτη ἀπαραίτη-
 τος παντὶ ἀνθρώπῳ καὶ χρήσιμος πάσῃ κοινωνίᾳ. Ἐπειδὴ
 ἐν οὐδεμιᾷ ἡλικίᾳ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι μᾶλ-
 λον εὐπλαστον καὶ εὐένδοτον, ἢ ἐν τῇ παιδικῇ, διὰ τοῦτο
 τὸ δημοτικὸν σχολεῖον ὠρίσθη μάλιστα ὡς παρεκτικὸν
 τῶν τοιούτων θρησκευτικῶν ἀληθειῶν. Ὁ πολιτισμός,
 ἥτοι ἡ ἐξημέρωσις καὶ ἐξευγένισις τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι
 πρὸ πάντων ἔργον τῆς θείας τοῦ Χριστοῦ θρησκείας.
 Ἄνευ αὐτῆς ἡ σοφία τοῦ κόσμου εἶναι μωρία, ἡ ἀνά-
 πτυξις τοῦ νοῦ σκοτισμός, καὶ ἡ μόρφωσις τῆς καρδίας
 χίμαιρα.

B.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ Α΄.

Φίλε διδάσκαλε.

Μανθάνω ἐκ τῆς ἐπιστολῆς σου, ὅτι βαρέως φέρεις τὰς

ἐνοχλήσεις καὶ τοὺς κόπους τοῦ διδασκαλικοῦ ἐπαγγέλματος καὶ τρόπον τινὰ καταρᾶσαι τὴν τύχην, ἥτις σὲ ἔρριψεν εἰς τὸ πολύμοχθον καὶ πολύφροντι τοῦτο ἐπάγγελμα. Καταλέγων δὲ ἐν τῇ ἐπιστολῇ σου τοὺς κόπους, οὓς ὑπομένεις ἐκ τῆς ἐνασχήσεως τοῦ ἔργου σου, δυσάνασχετεῖς πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ διὰ τὴν ἄδικον πρὸς σεαυτὸν συμπεριφορὰν τῆς κοινωνίας, διότι δὲν δύναται, ἢ δὲν θέλει νὰ ἐκτιμήσῃ τοὺς ὑπὸ σοῦ καταβαλλομένους πόνους ὑπὲρ μορφώσεως καὶ ἀναπτύξεως τῶν ἐμπιστευθέντων σοι παιδῶν· καὶ τέλος μετ' ἀγανακτήσεως ἐκφράζεσαι ἐν αὐτῇ κατὰ τῶν ἀρχόντων τῆς ἐπαρχίας σου, οἵτινες σὲ κρίνουσιν οὐχὶ ἐκ τῆς ἀξίας σου καὶ τῆς διδακτικῆς σου ἰκανότητος, ἀλλ' ἐκ τῆς συνδρομῆς, ἣν παρέχεις αὐτοῖς ἐν τῇ ἐκλογικῇ ἐνασχῆσει τῶν φατριῶν.

Συγχώρησόν μοι νὰ σοὶ εἶπω, ὅτι ἐξογχοῖς τὰ πράγματα καὶ ὅτι μικρὸν ἔχων δίκαιον, ὑπερῴσεις αὐτὸ ποιητικῶ τῷ τρόπῳ καταδικάζων ὀλόκληρον τὴν κοινωνίαν ὡς ἄδικον, κακὴν καὶ ἀγνώμονα. Ἐπίτρεψον μοι νὰ σοὶ εἶπω, ὅτι σφάλλασαι εἰς τὰς κρίσεις σου, διότι μόνον σεαυτὸν θεωρεῖς καλόν, ἀγαθὸν καὶ χρήσιμον, τοὺς δ' ἄλλους πάντας κακοὺς, ἀνόητους καὶ μοχθηροὺς. Ἄλλ' ἂν ὀλόκληρος ἡ κοινωνία ἦ τοιαύτη, διατί σὺ, ὡς μέλος αὐτῆς, ἐξαιρεῖσαι; ἢ νομίζεις ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ὁ ζῶν ἐν κοινωνίᾳ διεφθαρμένη, ὁ μεμολυσμένον ἀναπνέων ἀέρα, μένει οὗτος μόνος ὑγιῆς καὶ ἀμόλυντος; Ὁχι βέβαια, φίλε διδάσκαλε, διότι τὸ λογικὸν καὶ ἡ πείρα διδάσκουσιν ἡμᾶς, ὅτι ὁ ἄνθρωπος κατὰ μικρὸν καὶ λεληθῶτος συμ-

μεταβάλλεται πρὸς τὸ περιβάλλον αὐτόν, ἥτοι προσλαμβάνει τὰς ιδιότητες τῶν ἀνθρώπων, μεθ' ὧν συζῆ. Οὕτω λοιπὸν καὶ σὺ ἔχεις μέρος τῶν ἐλαττωμάτων, τὰ ὁποῖα ἀποδίδεις εἰς τὴν κοινωνίαν, εἶσαι δηλαδὴ καὶ σὺ ἐν μέρει ἄδικος, κακὸς καὶ ἀγνώμων, ιδιότητος, ἃς ἀπονέμεις εἰς τὴν κοινωνίαν, ἐν ἣ διατρέβεις.

Ἔχω καὶ ἐγὼ, ὡς γνωρίζεις, φίλε, τὸ αὐτὸ μὲ σὲ ἔργον, νεώτερος δ' ὢν, εἶχον καὶ ἐγὼ τὰ αὐτὰ παράπονα καὶ βαρυτέρας ἀπέδιδον μομφὰς εἰς τοὺς ἄλλους, θεωρῶν ἐμαυτὸν μάρτυρα, πάσχοντα ἐν μέσῳ τῶν ἀνθρώπων, οὓς εὐηργέτων. Ἄλλ' ἡ πείρα μ' ὠδήγησεν εἰς σκέψεις λογικωτέρας, ὁ πολὺς χρόνος καὶ ἡ ἐμπειρία τῶν πραγμάτων μὲ ἔφερον εἰς τὴν θέσιν νὰ ἐκτιμήσω κάλλιον τὰ πράγματα καὶ ἤδη μετέβαλον γνώμην καὶ κατέστην πρῶτος τῆς κοινωνίας κατήγορος καὶ δικαιοτέρος ἐκτιμητῆς τῶν πραγμάτων. Τὸ δυσκολώτερον πάντων εἶναι τὸ γνῶθι σαυτόν, φίλε συνάδελφε· ἵνα δηλαδὴ φθάσῃ τις εἰς τὴν περιωπὴν ταύτην, ἀνάγκη κατὰ τὸν πλείστον τῆς ζωῆς του χρόνον νὰ ἐξετάζῃ ἑαυτὸν καὶ καθιστᾷ χρήσιμα τὰ σωτήρια διδάγματα τοῦ βίου. Συγχώρησόν μοι λοιπὸν νὰ σοὶ εἶπω ὅτι ἡ νεότης ἀπατάται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς τὰς κρίσεις αὐτῆς, διότι ἀγνοοῦσα τὸν κόσμον ἀποδίδει εἰς ἑαυτὴν πλείονα ἀξίαν, ἢ εἰς τοὺς ἄλλους.

Εἶναι ἔκ τε τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ καθ' ἡμέραν βίου ἀποδεδειγμένον, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὅσο μᾶλλον παιδεύεται, τοσοῦτω γίνεται μετριοφρονέστερος. Ὁ σοφὸς Σωκράτης οὐχὶ παίζων, ἀλλὰ σπουδάζων ἔλεγεν, ὅτι «ἐν οἶδα, ὅτι

οὐδὲν οἶδα» καὶ ὁ φιλόσοφος Μενέδημος ἔλεγε παραβολικῶς τοὺς ἐξαιρέτους τούτους λόγους, ὅπως καταστήσῃ φανερὰ τὰ σφάλματα, εἰς ἃ περιπίπτει ἡ ἄπειρος νεότης. «Οἱ πολλοί, λέγει, τῶν νέων, οἵτινες μεταβαίρουσιν εἰς τὰς Ἀθήνας χάριν σπουδῆς, κατὰ πρῶτον ἔργειαν σοφοί, ἔπειτα φιλόσοφοι, ἔπειτα ῥήτορες, τοῦ δὲ χρόνου προϊόντος ἰδιῶται.» Ἐκ τῶν λόγων δὲ τοῦ Μενεδήμου, τῶν μετὰ παιδιᾶς καλῶς λελεγμένων, κινούμενος καὶ ὁ ἀπὸ Χαιρωνείας φιλόσοφος, προσεπιφέρει τὰ ἑξῆς λόγου ἄξια. «Ὅσῳ πλείω μαρθάνουσιν οἱ νέοι, τόσῳ μᾶλλον ἀποβάλλουσι τὴν οἴησιν καὶ τὸν τύφον.»

Δὲν θέλω δὲ διὰ τούτων, φίλε συνάδελφε, νὰ σοὶ ὀνειδίσω οὔτε νὰ προσβάλω τὴν φιλοτιμίαν σου, ἀλλὰ μόνον νὰ ὑποδείξω εἰς σέ, νέον ἔτι ὄντα, καὶ τοῦ κόσμου ἄπειρον, τοὺς κινδύνους, εἰς οὓς εἶναι ἐκτεθειμένη ἡ νεότης. Σὲ ὑπεραγαπῶ καὶ σέβομαι τοὺς εὐγενεῖς κόπους, οὓς καταβάλλεις ὑπὲρ τῆς ἀναπτύξεως καὶ διαμορφώσεως τῶν τρυφερωτάτων παιδῶν· σέβομαι καὶ θαυμάζω τὸ εὐγενὲς καὶ ὑψηλὸν ἔργον τῆς διδασκαλίας καὶ θεωρῶ αὐτὸ ἀνώτερον πάντων τῶν ἄλλων ἔργων. Ἀλλὰ διότι σὲ ἀγαπῶ, δὲν ἔπεται, ὅτι πρέπει νὰ σὲ κολακεύω, λέγων πρὸς σὲ λόγους μόνον κεχαρισμένους· ἡ ἀληθὴς ἀγάπη συνεπιφέρει πολλὴν τὴν ἐπιτίμησιν καὶ ἀκολουθεῖται ὑπὸ τῆς ἱερᾶς ἀληθείας, διότι σκοπεῖ εἰς τὴν ὠφέλειαν καὶ οὐχὶ εἰς τὴν βλάβην τοῦ ἀγαπωμένου.

Πιθανὸν μὲν ἔν τισι τῶν γραφομένων σοὶ νὰ ἔχῃς δίκαιον, αὐτὸ θὰ τὸ ἐξετάσωμεν ἐν ταῖς ἐπομέναις ἐπι-

στολαῖς, ἀδύνατον ὅμως νὰ μὴ ἀπατάσῃ ἐν πολλαῖς τῶν κρίσεων, ἃς συνεπάγεις πρὸς ὑποστήριξιν τῶν λόγων σου. Τὸ δηκτικὸν καὶ τραχὺ τοῦ λόγου δὲν προέρχεται πάντοτε ἐκ τῆς συναισθήσεως τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἀληθείας· πολλάκις εἶναι γέννημα, οὕτως εἶπεῖν, ἀκρισίας καὶ ἐσφαλμένης τῶν πραγμάτων ἐκτιμήσεως. Ἀπὸ τοῦ τοιοῦτου ὕφους εἶναι ἀπηλλαγμένος ὁ ἀληθῶς πεπαιδευμένος. Ὁ τοιοῦτος μεταχειρίζεται πρᾶότητα λόγων καὶ ἀποφεύγει τὸν πολὺν θόρυβον καὶ τὴν ἀλαζονείαν. Οἱ ὑπερήφανοι καὶ μεγάλοι κόμποι τῆς γλώσσης εἶναι κενοὶ καὶ οὐδὲν ἔχουσι βάρος· ὁμοιάζουσιν οὗτοι πρὸς τοὺς ὑπὸ κουφότητος αἰρομένους στάχτας, οἵτινες εἶναι κενοὶ καρποῦ, ἢ πρὸς πυροτεχνήματα, τὰ ὅποια ὑψοῦνται μὲν καὶ ἐκρηγνύμενα λάμπουσι πρὸς στιγμὴν, σβέννυνται δὲ πάλιν ἐν ἀκαρεῖ καὶ οὐδὲν ἔχνος τῆς λαμπρότητος αὐτῶν καταλείπουσιν.

Ἄν δὲ καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι πρέπει νὰ ἦναι μετριόφρονες καὶ ὑπομονητικοί, ἡμεῖς μάλιστα οἱ διδάσκαλοι ὀφείλομεν νὰ περικοσμώμεθα ὑπὸ τῶν μεγάλων τούτων τῆς μετριοφροσύνης καὶ ὑπομονῆς ἀρετῶν. Ταύτας δὲ τὰς ἀρετὰς τότε μόνον δυνάμεθα νὰ ἀποκτήσωμεν, ὅταν ὅχι μόνον ἀδιαλείπτως ἀναπτύσσωμεν τὸν νοῦν ἡμῶν καὶ διαμορφώμεν τὴν καρδίαν, ἀλλὰ καὶ ὅταν, ἐξετάζοντες ἀπαθῶς ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ τὴν κοινωνίαν, ἀποδίδωμεν ἐκάστῳ τὸ πρέπον καὶ δίκαιον. Ἐπιχέωμεν, φίλε συνάδελφε, ἐπὶ τοῦ κενοῦ ἀγγείου ὑγρὸν καὶ τοῦτο νυθημερόν· οὕτω πράττοντες θὰ δυνηθῶμεν, ἐκθλίβοντες τὸν

ἐν αὐτῷ ἀέρα, νὰ ἀποδιώξωμεν αὐτόν, πληροῦντες τὸ ἀγγεῖον, ἤτοι τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν, ὕδατος, τουτέστι ἀρετῶν, αἵτινες εἶναι τὰ μόνα καὶ ἀληθινὰ ἀγαθὰ.

Ἵγίαινε, φίλε συνάδελφε, καὶ εὐδαιμόνει, ὁ δὲ Θεὸς εἶθε ἐνισχύει σε εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ καθήκοντος. **B.**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΥΡΕΣΕΩΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΞΕΩΣ

Η ΟΙΚΙΑ

Τίνα εἶναι τὰ πρὸς οἰκοδομὴν τῶν οἰκιῶν χρήσιμα; Τίνα εἶναι τὰ διάφορα μέρη, ἐξ ὧν συνίσταται οἰκία τις; Πρὸς τί χρησιμεύει τὸ μαγειρεῖον; Πρὸς τί τὸ ἐστιατόριον; Ποῦ τῆς οἰκίας διέρχονται τὴν νύκτα; Πρὸς τί χρησιμεύει ἡ ἐστία; Ποῦ τῆς οἰκίας εἶναι τὸ ὑπόγειον; Ποῦ εἶναι ἡ ἀποθήκη; Ἐκ τίνων κατασκευάζεται ἡ στέγη τῆς οἰκίας; Ἐκ τίνων κατασκευάζουσι τὰς κεραμίδας; Πρὸς τί χρησιμεύουσιν αἱ θύραι; Πρὸς τί τὰ παράθυρα; Πρὸς τί τὰ διαύγια (φεγγῆται);

ΣΗΜ. Ἐκάστη ἐρώτησις ἀποτείνεται ὑπὸ τοῦ διδασκάλου εἰς πάντα τοὺς μαθητὰς τοῦ τμήματος· ὁ διδάσκαλος ἐρωτᾷ, ὃν βούλεται ἐκ τῶν μαθητῶν, οἵτινες ὀφείλουσι νὰ ὑψώσι τὴν χεῖρα. Μαθητῆς δὲ ἰστάμενος πρὸ τοῦ πίνακος σημειοῖ τὰς ἀληθεῖς καὶ καταλλήλους ἀποκρίσεις τῶν ἄλλων.

Π. γ. ὁ διδάσκαλος ἐρωτᾷ, «τίνα εἶναι τὰ πρὸς οἰκοδομὴν τῶν οἰκιῶν χρήσιμα;

μαθητῆς	τις	ἀποκρίνεται,	λίθοι.
ἄλλος	»	»	ἄσβεστος.
»	»	»	ξύλα.
»	»	»	καρφία.
»	»	»	κέραμοι.
»	»	»	ἄμμος.
»	»	»	χῶμα.
»	»	»	ὕδωρ κ.τ.λ.

B.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΑΙ ΚΑΙ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ

Δύο παιδιά περιεπάτουσαν ποτὲ μετὰ τῶν γονέων αὐτῶν εἰς τὴν πεδιάδα καὶ ἐθαύμαζον τὴν ὥραίαν τοῦ ἡλίου δύσιν. Ἡ Ἑλένη ἠρώτησε τὸν πατέρα της, ποῦ μετέβη ὁ ἥλιος;—Κατὰ ταύτην τὴν στιγμήν, εἶπεν ὁ πατήρ, διαβαίνει τὰ ὄρη καὶ τὰς μακρὰς ἡμῶν κειμένας θαλάσσας καὶ φωτίζει, ὡς ἥλιος τῆς πρωῆς, χώρας ξένας καὶ λαούς.—Ἄλλ' εἶναι, εἶπεν ὁ Δημοσθένης, καὶ ἐκεῖ πέραν ἄνθρωποι;—Βεβαίως, τέκνον μου, ἀπεκρίθη ὁ πατήρ, ἀλλὰ δὲν εἶναι πάντες ὅμοιοι πρὸς ἡμᾶς· διότι οἱ μὲν ἔχουσι δέρμα μελάγχρουν (μελαγχροῖνον), ἢ ἐρυθρὸν (κόκκινον), ἢ μέλαν (μαῦρον)· οἱ δὲ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς οὐλὰς (σγουράς), καὶ τὸ πρόσωπον καὶ τὸ σῶμα πεποιικιλμένον (πλουμιστὸν) διὰ ζωγραφιδῶν. Ἡ Ἑλένη

ἔκχλημος ἠρώτησε τότε, ἂν ὁ ἀγαθὸς Θεὸς φροντίζει ὁμοίως περὶ τῶν τοιούτων ἀνθρώπων.—Βέβαια, τέκνον μου, ἀπήντησεν ὁ πατήρ, ἀφοῦ ὁ ἥλιος λάμπη καὶ εἰς ἐκείνους!—Ἄλλὰ πῶς, ἠρώτησεν ὁ Δημοσθένης, ὁ ἀγαθὸς Θεός, ὁ ὢν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὑπεράνω ἡμῶν, δύναται νὰ βλέπη τοὺς ἀνθρώπους εἰς τοὺς ἀπομεμακρυσμένους ἐκείνους τόπους;—Ὁ ἀγαθὸς Θεός, ἀπήντησεν ὁ πατήρ, βλέπει πάντας τοὺς ἀνθρώπους, καθὼς βλέπει ἡμᾶς, ἀκούει τοὺς λόγους ἡμῶν καὶ γνωρίζει περὶ τίνος σκεπτόμεθα, ἠξεύρει δὲ τὰς χαρὰς καὶ τὰς λύπας ἡμῶν καὶ βοηθεῖ ἡμᾶς, ὅταν παρακαλῶμεν Αὐτὸν μετὰ πίστεως.

«Χριστιανέ, ὁ Κύριος εἶν' πανταχοῦ παρῶν
«βλέπει, γινώσκει ἀκριβῶς τὰς σκέψεις καρδιῶν
«καὶ μᾶς ἀκολουθεῖ
«παντοῦ, ἐδῶ κ' ἐκεῖ.»

B.

ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΟΥΓΓΑΡΙΑ.—Ὁ κόμης Ζισύ, εἰς τῶν μεγιστάνων τῆς χώρας ταύτης, συνέγραψεν ἔργον, δι' οὗ σκοπεῖ νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι ἐκεῖ δύναται νὰ ἀκμάζῃ ἡ βιομηχανία, ὅπου ἀκμάζει καὶ τὸ δημοτικὸν σχολεῖον. Προτείνει λοιπὸν τὴν σύστασιν συλλόγων πρὸς προαγωγὴν τῆς δημοτικῆς παιδείσεως, τὴν συντήρησιν καὶ διατροφὴν πτωχῶν μα-

θητῶν, τὴν νομοθέτησιν τῆς δωρεὰν διδασκαλίας καὶ τὴν σύστασιν βιβλιοθηκῶν ἕντε τοῖς σχολείοις καὶ ταῖς πόλεσι πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν καὶ τοῦ λαοῦ. Ὑπολογίζει δὲ ὅτι 600,000 παῖδες, δυνάμενοι νὰ φοιτῶσιν εἰς τὰ σχολεῖα, οὐδὲ φαίνονται εἰς αὐτά. Ἡ πρότασις τοῦ κόμητος Ζισύ ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως.

(Freie poedagogische Bloetter τῆς Βιέννης
τῆς 20 Αὐγούστου 1880.)

ΑΥΣΤΡΙΑ.—Συμμορία ληστῶν συγκροτουμένη ἐκ παίδων συνελήφθη ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Ἰγγλίου. Ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἀρχαρίων τούτων ληστῶν ἦν παῖς 11 ἐτῶν, οἱ δὲ πρεσβύτεροι αὐτῶν 13. Ἡ συμμορία ἦν καλῶς ὀργανισμένη καὶ διέπραττε τὰς κακὰς αὐτῆς πράξεις ἐν καιρῷ νυκτός. Ἐνήργουν δ' οὗτοι ἐπὶ παίδων Ἰσραηλιτῶν, φοιτῶντων εἰς τὸ κολυμβητήριον καὶ προσέβαλλον αὐτοὺς βοῶντες· «Ἐβραῖε, τὸ βαλάντιον, ἢ τὴν ζωήν.» Οἱ εὐγενεῖς οὗτοι χριστιανόπαιδες δὲν ἐφοίτων εἰς τὰ σχολεῖα, ἀλλ' ἐπλανῶντο ὅλην τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν πόλιν καὶ τὰς ἐξοχὰς.» (Αὐτόθι.) B.

ΠΑΙΔΑΔΩΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

EN NEYΣATEΛHИ

Ὁ παιδαγωγικὸς οὗτος σύλλογος ἐξελέξατο πρὸς συ-

ζήτησιν ἐν ταῖς συνεδριάσεσιν αὐτοῦ τὰ ἐξῆς ζητήματα.

Πρῶτον ζήτημα. *Τίνα εἶναι τὰ προσφορώτερα μέτρα πρὸς ἐπίσχυσιν καὶ ἐξασφάλισιν βελτιωτικῶν καὶ τακτικωτέρων φοιτήσεως εἰς τὸ σχολεῖον, ἢ ἡ ἐκπαίδευσις ἢ χορηγομένη εἰς τοὺς νέους γεωργοὺς καὶ εἰς τοὺς ἀρχαρίους ἐν ταῖς τέχναις εἶναι καρποφορώτερα; Ὅρος τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῆς ἐργασίας καὶ ὀργανισμὸς τῶν σχολείων τῶν ἀπὸ τοῦ ἔργου αὐτῶν ἀπαλλασσόμενων.*

Τίνα ὠφέλεια δόταται τὰ παράσχη ἢ εἰσαγωγή σχολικοῦ βιβλιαρίου καὶ πιστοποιητικοῦ σπουδῶν τοῦ δημοτικοῦ σχολείου;

Δεύτερον ζήτημα. *Ποία ἡ προσφορώτερα μέθοδος ἐστὶν κατὰ βαθμίδας διδασκαλίᾳ τῆς ἀριθμητικῆς καὶ ποῖα τὰ πρὸς χρῆσιν μέσα πρὸς βελτίωσιν ἐν τοῖς δημοτικοῖς σχολείοις τοῦ διδακτικοῦ τούτου κλάδου καὶ μάλιστα ἐν ταῖς κατωτέραις τάξεσιν.*

(Ἐκ τοῦ Educateur τῆς Γαλλικῆς Ἑλβετίας τῆς 15 Νοεμβρίου 1880.)

B.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀκριβεῖς στατιστικὰς πληροφορίας περὶ τῶν δημοτικῶν τῆς Ἑλλάδος σχολείων δὲν δυνάμεθα νὰ μεταδώσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν. Ἐνῶ ἐν ἄλλοις ἔθνεσι τῆς Εὐρώπης καθ' ἕκαστον ἔτος δημοσιεύονται τοιαῦται

στατιστικαὶ πληροφορίες, ἐξ ὧν κατάδηλος γίνεται ἡ πρόοδος τῆς δημοτικῆς παιδείσεως παρ' αὐτοῖς, παρ' ἡμῖν ὡς κομῆται ἐμφανίζονται αὐταὶ καὶ ὡς πλημμελῶς καὶ ἀτελῶς συντεταγμέναι μικρᾶς ἢ ἀμφιβόλου πίστεως ἄξιαι. Ἀπὸ διετίας δὲ μόλις ἕνεκα τῶν γενομένων κατὰ νομοὺς καὶ ἐπαρχίας ἐκτάκτων ἐπιθεωρήσεων ἤρξαντο παρεχόμενοι ἀριθμοὶ ὅπως δῆποτε ἀκριβεῖς. Ἐξ αὐτῶν λοιπὸν τῶν ἐπιθεωρήσεων μανθάνομεν, ὅτι ἐπιθεωρήθησαν 846 δημοτικὰ σχολεῖα 43 ἐπαρχίων περιλαμβανουσῶν 258 δήμους. Ἐν τοῖς 846 τούτοις δημοτικοῖς σχολείοις διδάσκουσι 903 δημοδιδάσκαλοι 42,092 μαθητᾶς.

Σπουδαίαν θεωροῦμεν ἔλλειψιν, ὅτι αἱ ἐπιθεωρήσεις δὲν γίνονται τακτικῶς καὶ ὑπὸ εἰδικῶν ἀνδρῶν, τοῦτο καὶ μόνον ὡς ἴδιον ἔργον ἐχόντων, ὡς ἀλλαγῆς γίνεται. Πλὴν δὲ τούτου ἀκατάλληλον νομίζομεν καὶ τὴν ὥραν τοῦ ἔτους, καθ' ἣν ἡ ἐπιθεώρησις τῶν σχολείων γίνεται, διότι κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούνιον καὶ Ἰούλιον (καθ' οὗς ἐπιθεωροῦνται τὰ σχολεῖα) οἱ πλεῖστοι τῶν ἐν τοῖς γεωργικοῖς δήμοις μαθητῶν ἀσχολοῦνται εἰς τὰς κατὰ τοὺς ἀγροὺς ἐργασίας καὶ δὲν φοιτῶσιν εἰς αὐτά. Τούτου ἕνεκα συμβαίνει πολλάκις οἱ ἐπιθεωρητᾶι νὰ ἐπιθεωρῶσι τοὺς τέσσαρας μόνον τοίχους τοῦ σχολείου.

Αἱ γενόμεναι ἐπιθεωρήσεις τὸν Ἰούνιον καὶ Ἰούλιον ὡς ἀποτέλεσμα ἔσχον τὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου ἐπ' ὀλιγοῖς τιμωρίαν 254 δημοδιδασκάλων. Ἐκ τούτων δὲ 24 ἐπιμωρήθησαν δι' ἐπιπλήξεως, 150 δι' εἰκοσαδράχμου προστίμου, 49 διὰ προσκαίρου ἀπολύσεως ἀπὸ τῆς ὑπὸ

ρειαίας και 34 δι' ὀριστικῆς. Εἰς 402 (!) δὲ μόνον ἀριθμοῦνται οἱ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου ἐπαινεθέντες διὰ τὴν εὐδόκιμον ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος.

Ὁ πολὺς ἀριθμὸς τῶν τιμωρηθέντων ἀποδεικνύει τὴν ἐλεεινὴν κατάστασιν τῆς δημοτικῆς παιδεύσεως ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ὑπὲρ ἧς σπουδαίως πρέπει νὰ μεριμνήσῃ ἡ Κυβέρνησις. Ἀλλ' ὅμως πόσοι ἐκ τῶν δημοδιδασκάλων τούτων δὲν ἐτιμωρήθησαν δι' ἑλλείψεις προερχομένας οὐχὶ ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν προϊσταμένων ἀρχῶν; Διότι πῶς εἶναι δυνατὸν διδάσκαλος στερούμενος τῶν πρώτων και ἀναγκαίων πρὸς σύστασιν σχολείου πραγμάτων, οἷον πινακῶν (γραφῆς, ἀναγνώσεως και ἀριθμητικῆς) και βιβλίων, θρανίων και λοιπῶν, νὰ δυνηθῇ νὰ ἐκτελέσῃ ἀκριβῶς και μετὰ ζήλου τὸ καθήκον αὐτοῦ; Πῶς εἶναι δυνατὸν ἐντὸς ἀχυρώνων και σταύλων, ἢ ἐντὸς οἰκημάτων, ὧν ἡ στέγη διαρρεῖ, ἄνευ παραθυροφύλλων και ὑέλων, ἄνευ πατώματος και ἐσωτερικῆς ὀροφῆς, ἐντὸς κοινοροτοῦ και πηλοῦ, νὰ ἔχῃ ὁ δυστυχῆς δημοδιδάσκαλος ἡσυχον τὸν νοῦν πρὸς διδασκαλίαν;

Ἀληθῶς δὲ τοιαύτη εἶναι ἡ κατάστασις τῶν πλείστων δημοτικῶν σχολείων τοῦ κράτους, ὡς δύναται τις νὰ πληροφορηθῇ ἀναγινώσκων τὴν ἐκθεσιν τοῦ Διευθυντοῦ τῶν δημοτικῶν σχολείων και τὰς τῶν ἐκτάκτων ἐπιθεωρητῶν, αἵτινες εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτον, ἂν ἐδημοσιεύοντο. Ἡ τοιαύτη δὲ κατάστασις τῶν δημ. σχολείων προέρχεται πρὸ πάντων ἐκ τῆς ἀδρανείας, ἀναλγησίας και ἀπρονοησίας ἐνίων δημ. ἀρχῶν, και αὐτοὺς ἔπρεπε μᾶλλον νὰ τιμωρήσῃ ἡ Κυβέρνησις, οὐχὶ δὲ τοὺς δυστυχεῖς δημοδιδασκάλους.

B.

ΤΟ ΦΑΣΟΛΙΟΝ

Τὸ φασόλιον εἶναι καρπός, τὸν ὁποῖον πάντες γνωρίζομεν, και μετὰ τοῦ ὁποῖου συνήθως πολὺ στενοτέραν γνωριμίαν συνάπτομεν και ἰδιαιτέρως ὑποληπτόμεθα κατὰ τὰς μακρὰς τεσσαρακοστὰς και τὰς ἐκτάκτους ὀρέξεις· ἀλλὰ δυστυχῶς και δι' αὐτὸν και δι' ἡμᾶς ὅλη ἡ γνωριμία συνίσταται ἀπλῶς εἰς τὸ νὰ τρώγομεν αὐτόν, και πλὴν τῆς γούσεως τὴν ὁποῖαν παρέχει εἰς τὸ στόμα και τοῦ βάρους τὸ ὁποῖον φέρει εἰς τὸν στόμαχον, ὅταν πολὺς συσσωρευθῇ, ὀλίγα ἄλλα γινώσκουμεν περὶ αὐτοῦ.

Τὸ μέγεθος τοῦ φασολίου εἶναι διάφορον κατὰ τὸ εἶδος ἐκ τοῦ ὁποῖου προέρχεται, τὰ δὲ συνηθέστερα φασόλια, τὰ ὁποῖα κοινῶς ὀνομάζουσι *λόπια*, ἔχουσι μέγεθος ὅσον εἰς μέτριος κυνόδους ἀνθρώπου, ὥστε μόλις δύνανται νὰ χωρέσωσιν 8 ἐξ αὐτῶν ἐντὸς μιᾶς δακτυλήθρας. Τὸ φασόλιον ἔχει σχῆμα νεφροῦ κατὰ δὲ τὸ κοῖλον μέρος αὐτοῦ ὑπάρχει στίγμα, ὡς εἰς τρόπον τινα *ομφαλός*· ἐξωτερικῶς περικαλύπτεται ὑπὸ λευκοῦ τινὸς και ἰκανῶς σκληροῦ περικαλύμματος, τὸ ὁποῖον λέγεται *ἐλύτρον*, και τὸ ὁποῖον δυνάμεθα ν' ἀποχωρίσωμεν εὐκόλως, ἐὰν ἀφήσωμεν τὸ φασόλιον ἐπ' ὀλίγον ἐντὸς ζέοντος ὕδατος· τότε δὲ δυνάμεθα νὰ μάθωμεν και τί περιέχεται ἐντὸς τοῦ ἐλύτρον, διότι ἀμέσως διακρίνομεν δύο μέρη, τὰ ὁποῖα εὐκόλως ἀποχωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων, και τὰ ὁποῖα κατ' ἐκείνο μὲν τὸ μέρος των, κατὰ τὸ ὁποῖον ἐφα-

πτονται ἀλλήλων, εἶναι ἐπίπεδα, κατὰ δὲ τὸ ἔξω κυρτά· τὰ μέρη ταῦτα οἱ βοτανικοὶ καλοῦσι *κοτυληδόνας*. Μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν κοτυληδόνων, καὶ ἰδίως κατὰ τὸ ἄκρον κατὰ τὸ ὁποῖον αὐταὶ εἶναι κάπως ἰσχυρότερον συνδεδεμένα, ὑπάρχει ἓν μικρὸν σωματίον ὀξὺ πρὸς τὰ κάτω, τὸ ὁποῖον συνήθως φαίνεται καὶ πρὶν ἢ διαχωρίσωμεν τὰς δύο κοτυληδόνας· τοῦτο ἔν και ἦναι πολὺ μικρὸν εἶναι ὅμως καὶ πολὺ σπουδαῖον, εἶναι αὐτὸ τὸ ὁποῖον προώρισται νὰ γείνη ῥίζα, ἐὰν ἀντὶ νὰ φάγωμεν τὸ φασόλιον, ἀπεφασίζομεν νὰ τὸ σπεύρωμεν εἰς τὴν γῆν, καὶ λέγεται διὰ τοῦτο *ρίζιδιον*· πλησίον δὲ τοῦ ριζιδίου τούτου καὶ ὑπεράνω ὑπάρχει ἓν ἄλλο σῶμα συνεννούμενον μετὰ τοῦ ριζιδίου, μικρὸν καὶ τοῦτο ἄλλ' οὐχ ἦττον σπουδαῖον, τὸ ὁποῖον λέγεται *φύτρα*.

Τίς θὰ ἐπίστευεν ὅτι δι' αὐτὰ τὰ δύο μικρὰ πράγματα, διὰ τὸ ριζιδιον δηλ. καὶ τὴν φύτραν, ἔγεινεν ὀλόκληρον τὸ φασόλιον καὶ ὅτι χάριν αὐτῶν βλαστάνει καὶ ζῆ καὶ ἡ φασολέα; καὶ ὅμως εἶναι ἀληθές.

Ὅπως τὸ ζῶον ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ ἀγωνίζεται καὶ μοχθεῖ πρὸς παραγωγὴν καὶ ἐξασφάλισιν ἐτέρων ὁμοίων αὐτῷ ὄντων, οὕτω καὶ τὸ φυτὸν τελικὸν τοῦ βίου αὐτοῦ σκοπὸν φέρει τὴν παραγωγὴν ἐτέρου φυτοῦ ὁμοίου· διὰ τοῦτο ἡ γαλῆ μετὰ τοὺς θορυβώδεις γάμους τῆς καὶ τὴν ἐπακολουθοῦσαν ἐγκυμοσύνην ἐκλέγει ἄσυλον διὰ τὰ νεογνά τῆς, τὸ πτηνὸν τίκτει εἰς τὴν φωλεάν, τὴν ὁποίαν μετὰ κόπου καὶ τέχνης κατεσκευάσεν εἰς ἀσφάλειν, τὰ ὠά του, καὶ τὸ φυτὸν βλαστάνει, ἀνθεῖ καὶ

καρποφορεῖ καὶ ἐντὸς τῶν καρπῶν παρασκευάζει τὰ σπέρματά του· ὅπως δὲ ἐκ τῶν ὠῶν διὰ τοῦ ἐπωασμοῦ εἶναι προωρισμένον νὰ γεννηθῶσι ζῶα ὅμοια πρὸς τὰ τέξαντα, οὕτω καὶ ἐκ τῶν σπερμάτων τοῦ φυτοῦ διὰ τῆς σπορᾶς μέλλει νὰ γεννηθῆ ἕτερον φυτὸν ὅμοιον· ὥστε εἶναι τὰ σπέρματα διὰ τὸ φυτὸν, ὅτι τὰ ὠά διὰ τὸ ζῶον καὶ δυνάμεθα τοῦ λοιποῦ τὸ σπέρμα ἑνὸς φυτοῦ νὰ καλῶμεν ὠὸν *φυτικόν*, χωρὶς νὰ λέγωμεν ψεῦμα.

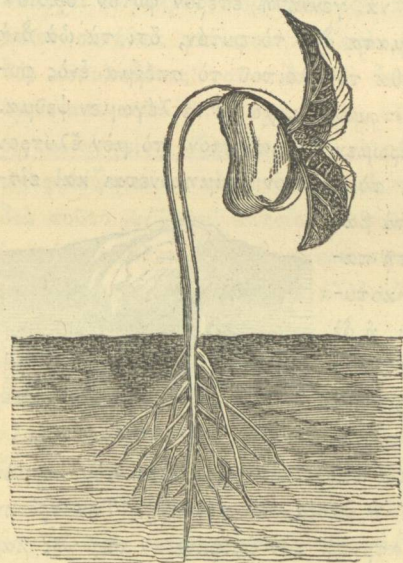
Ἐὰν λοιπὸν σπεύρωμεν ἓν φασόλιον, τὸ μὲν ἔλυτρον αὐτοῦ μαλακύνεται, τὸ ριζιδιον ἐπιμηκύνεται καὶ εἰσχωρεῖ εἰς τὴν γῆν κατὰ βάθος, ὡς φαίνεται ἐν τῇ παρακειμένη εἰκόνι, αἱ κοτυληδόνας διευρύνονται, ἡ δὲ φύτρα αὐξάνει καὶ αὐτὴ ἀναπτύσσει δύο φυλλάρια καὶ προχωρεῖ ἀντιθέτως τοῦ ριζιδίου, δηλ. πρὸς τὰ ἄνω, ἵνα σχηματίσῃ τὸν κορμὸν τῆς νέας φασολέας, ἡ ὁποία θὰ γεννηθῆ. Τὴν τρίτην ἡμέραν ἡ φύτρα διατρυπᾷ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς καὶ προχωρεῖ ἔξω, ἐξακολουθεῖ δὲ νὰ αὐξάνη καθ' ὕψος φέρουσα καὶ τὰς δύο κοτυληδόνας διηνοιγμένας, καὶ μεταξὺ αὐτῶν τὰ πρῶτα δύο φυλλάρια (εἰκ. 2.), συγχρόνως δὲ καὶ τὸ ριζιδιον γίνεταί πλέον ῥίζα καὶ διακλαδοῦται ὑπὸ τὴν γῆν. Δὲν εἰμπορεῖ κανὲν πρᾶγμα νὰ μεγαλώσῃ, ἐὰν ἔξωθεν δὲν προστεθῆ εἰς αὐτὸ νέα ὕλη· καὶ πραγματικῶς, αὐξάνουσι τὰ ζῶα, ἀλλὰ προσλαμβάν-

Εἰκὼν 4.

καὶ ἐπιμηκύνεται τὸν κορμὸν τῆς νέας φασολέας, ἡ ὁποία θὰ γεννηθῆ. Τὴν τρίτην ἡμέραν ἡ φύτρα διατρυπᾷ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς καὶ προχωρεῖ ἔξω, ἐξακολουθεῖ δὲ νὰ αὐξάνη καθ' ὕψος φέρουσα καὶ τὰς δύο κοτυληδόνας διηνοιγμένας, καὶ μεταξὺ αὐτῶν τὰ πρῶτα δύο φυλλάρια (εἰκ. 2.), συγχρόνως δὲ καὶ τὸ ριζιδιον γίνεταί πλέον ῥίζα καὶ διακλαδοῦται ὑπὸ τὴν γῆν. Δὲν εἰμπορεῖ κανὲν πρᾶγμα νὰ μεγαλώσῃ, ἐὰν ἔξωθεν δὲν προστεθῆ εἰς αὐτὸ νέα ὕλη· καὶ πραγματικῶς, αὐξάνουσι τὰ ζῶα, ἀλλὰ προσλαμβάν-

νουςιν ἔξωθεν κατὰ διαλείμματα καὶ εἰσάγουσιν ἐντὸς
ἐαυτῶν τροφήν, αὐξάνει δὲ καὶ τὸ φυτόν, διότι αἱ ρίζαι
αὐτοῦ ὡς σπόγγοι τρόπον τινὰ ἀπορροφῶσιν ἐκ τῆς ὑγρᾶς
γῆς καὶ εἰσάγουσιν ἐντὸς αὐτοῦ νέαν ὕλην, πλὴν δὲ τού-

Εἰκὼν 2.

του τὸ φυτόν τρέ-
φεται οὐκ ὀλίγον
καὶ ἐκ τοῦ ἀέρος,
ὅπως ἄλλοτε θέλο-
μεν μάθει. Τὰ δὲ
ἀρτιγέννητα φυτά,
ὅπως εἶναι καὶ ἡ
μικρὰ μας φασο-
λέα, τὰ ὁποῖα δὲν
ἔχουσιν ἀκόμη τὰς
δυνάμεις νὰ προσ-
λάβωσιν ὕλην ἔξω-
θεν, ἕως οὗ λάβωσι
τὸν πρῶτον σχη-
ματισμόν, τρέφον-
ται ἐξ αὐτῶν τῶν
κοτυληθόνων των,

αἱ ὁποῖαι εἶναι προνενοημένη παρακαταθήκη ἐτοίμου
τροφῆς, καὶ διὰ τοῦτο αὐταὶ ὀλονὲν ὀλιγοστεύουσιν, ὅσῳ
μορφοῦται τὸ φυτίδιον καὶ αὐξάνει. Ἔχει δὲ τὰς δύο ταύ-
τας κοτυληθόνας οὐ μόνον τὸ φασόλιον, ἀλλὰ καὶ τὸ
ἀμύγδαλον καὶ τὸ ῥοδάκινον καὶ ὁ κύαμος καὶ τὰ σπέρ-
ματα πολλῶν ἔτι ἄλλων φυτῶν, τὰ ὁποῖα διὰ τοῦτο

οἱ βοτανικοὶ καλοῦσι *δικοτυλήθονα*. Εἶναι δὲ πάλιν καὶ
φυτά, τὰ ὁποῖα ἀντὶ δύο ἔχουσι μίαν μόνην κοτυληθόνα,
καὶ τὰ ὁποῖα διὰ τοῦτο καλοῦνται *μονοκοτυλήθονα* ὡς
ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ὁ ἀραβόσιτος κλπ.

Τοιοῦτον εἶναι τὸ φασόλιον καὶ ἐλπίζω, φίλοι ἀνα-
γνώσται, ὅτι ὁσάκις κατὰ τὴν ἀγίαν ταύτην τεσσαρα-
κοστήν, ἣν διανύομεν, ἔλθῃ πάλιν ἡ σειρὰ νὰ φάγωμεν
φασόλια, θὰ ἐνθυμώμεθα

α) ὅτι κύριον μέρος τοῦ φασολίου εἶναι τὸ ριζίδιον, ὅπερ
σχηματίζει τὴν μέλλουσαν ρίζαν, καὶ ἡ φύτρα, ἣτις σχη-
ματίζει τὸν μέλλοντα κορυμόν·

β) ὅτι χάριν αὐτῶν ὑπάρχουσιν αἱ δύο παχεῖαι κοτυλη-
θόνες εἰς τὸ φασόλιον καὶ χάριν πάντων τὸ ἔλυτρον, ὡς
προφυλακτήριον κατὰ πάσης ἐξωτερικῆς βλάβης, καὶ

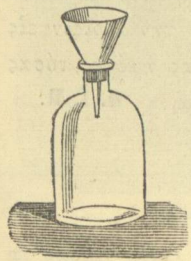
γ) ὅτι ἐὰν τὴν πλήρη φασολίων χύτραν ἀντὶ νὰ θέσω-
μεν ἐπὶ τοῦ πυρὸς ἐσκορπίζομεν κατὰ τὴν ἀνοιξιν εἰς
ἓνα ἀγρόν, θὰ ἐβλέπομεν ἐκεῖ μετὰ τινὰς ἡμέρας τόσας
φασολέας, ὅσα σπειρία περιεῖχεν ἡ χύτρα. **Θ. Ι. Μ.**

Ο ΑΗΡ ΕΙΝΑΙ ΥΛΗ

Πάντες ἠξεύρομεν τὴν λέξιν *ἀήρ*, ἀλλ' ὀλίγοι γνωρί-
ζομεν καὶ τί εἶναι αὐτὸς ὁ ἀήρ· ὑπάρχουσι μάλιστα καὶ
ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι μολονότι καθ' ἑκάστην σχεδὸν λαμ-
βάνουσιν ἀφορμὴν κατὰ νὰ εἰπωσι περὶ τοῦ ἀέρος, ὅμως

ἀμφιβάλλουσιν ὅτι ὑπάρχει ἀήρ, καὶ ὅτι ὁ ἀήρ οὗτος εἶναι ἕλη, ὅπως καὶ τὸ ὕδωρ, τὸ ὁποῖον πίνομεν, καὶ τὸ χῶμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου περιπατοῦμεν. Ἡμεῖς ὅμως θὰ προσπαθήσωμεν ν' ἀποδείξωμεν ὅτι οὐ μόνον ἔξω τῶν οἰκιῶν ἡμῶν ὑπάρχει ἀήρ, ἀλλὰ καὶ ἐντὸς τοῦ δωματίου ἐν τῷ ὁποίῳ κοιμώμεθα, καὶ ἐντὸς τῶν κεκλεισμένων κιβωτίων, ἐν οἷς θέτομεν τὰ ἐνδύματά μας, καὶ ὅτι πάντα τὰ ἀγγεῖα καὶ τὰ σκεύη τῶν οἰκιῶν ἡμῶν ὅταν λέγωμεν ὅτι εἶναι κενά, πραγματικῶς ὅμως εἶναι πλήρη ἀέρος, καὶ ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ πληρώσωμεν αὐτὰ ἄλλης τινὸς οὐσίας, ἐὰν δὲν κενώσωμεν αὐτὰ τοῦ ἀέρος ὃν περιέχουσι, καὶ ἐν γένει ὅτι πανταχοῦ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ὑπάρχει ἀήρ, καὶ ὅτι ὁ ἀήρ οὗτος εἶναι ἕλη.

Πείραμα 1^{ον}. Λαμβάνω φιάλην τινὰ ὑαλίνην καὶ λευκὴν, οἰουδήποτε σχήματος καὶ ἐπὶ τοῦ στομίου αὐτῆς θέτω χοάνην¹ στενόλαιμον, ὡς παριστᾶ ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 3 εἰκὼν. Φράσσω δὲ τὸν λαιμὸν τῆς χοάνης ἐπὶ τοῦ στομίου τῆς φιάλης διὰ λίπους ἢ κηροῦ, καὶ τότε ἐπιχέω διὰ τῆς χοάνης ὕδωρ ἢ οἶνον προσπαθῶ νὰ πληρώσω αὐτήν. Ἀλλὰ μάτην, ὅσον ὕδωρ καὶ ἂν ἐπιχύσω ἐν τῇ

Εἰκὼν 3.

1) Ἡ χοάνη δύναται νὰ ᾖναι εἴτε ὑελίνη ἐξ ἐκεῖνων τὰς ὁποίας πωλοῦσιν ἐν τοῖς φαρμακείοις, εἴτε ἐκ λευκοσιδήρου (τενεκέ.) Ἐν τοῖς πειράμασιν ὅμως προτιμότερά εἰσι τὰ ὑάλινα σκεύη, διότι εἶναι διαφανῆ.

χοάνη μόνις σταγόνες τινὲς αὐτοῦ δύναται νὰ καταπέσωσιν ἐντὸς τῆς φιάλης, τὸ δὲ λοιπὸν μένει ἐν τῇ χοάνῃ, ὥσει αὕτη ἦτο πεφραγμένη. Τὸ πείραμα τοῦτο μαρτυρεῖ εἰς ἡμᾶς ὅτι ἐξάπαντος ἄλλο τι σῶμα ὑπάρχει ἐντὸς τῆς φιάλης καὶ πληροῖ αὐτήν, καὶ τούτου ἕνεκα δὲν κατέρχεται τὸ ὕδωρ. Τὸ σῶμα τοῦτο καλοῦμεν *ἀέρα*.

Ἀλλὰ θὰ ἐρωτήσητε, διατί ἐφράξαμεν τὴν χοάνην ἐπὶ τοῦ στομίου τῆς φιάλης διὰ κηροῦ; Πρὶν ἢ ἀπαντήσω εἰς τὴν εὐλογον ταύτην ἐρώτησίν σας θέλω ἐπικαλεσθῆ τὴν ὑπομονήν σας, ὅπως ἐκθέσω ὑμῖν προηγουμένως τὰ ἀκόλουθα δύο πειράματα.

Πείραμα 2^{ον}. Τὴν αὐτὴν φιάλην, ἣν μετεχειρίσθημεν κατὰ τὸ πρῶτον ἡμῶν πείραμα, πληροῦμεν νῦν σώματος ἐλαφροτέρου τοῦ ὕδατος, οἶον εἶναι τὸ ἔλαιον, καὶ θέτομεν αὐτὴν ἐντὸς πινακίου βαθέος, εἶτα ἐφαρμόζομεν καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ στομίου τὴν αὐτὴν χοάνην ἀλλ' οὕτως ὥστε νὰ μὴ φράσῃ πλέον ἐπὶ τοῦ στομίου τῆς φιάλης ὡς πρότερον, καὶ νῦν χέομεν ὕδωρ ἐπὶ τῆς χοάνης (Εἰκὼν 4). Παρατηροῦμεν ὅτι τὸ ὕδωρ κατέρχεται ἐντὸς τῆς φιάλης, τὸ δὲ ἔλαιον ἐκρέει ἀπὸ τοῦ στομίου αὐτῆς καθ' ὅσον τὴν θέσιν αὐτοῦ καταλαμβάνει τὸ ὕδωρ.

Εἰκὼν 4.

Πείραμα 3^{ον}. Νῦν δὲ πληροῦμεν ἐκ νέου τὴν φιάλην ἐλαίου καὶ ἐπιθέτομεν τὴν χοάνην καὶ πάλιν καὶ περι-

φράσσομεν ἐπιμελῶς τὸ στόμιον τῆς φιάλης διὰ κηροῦ ἢ λίπους, ὡς καὶ εἰς τὸ 1^{ov} πείραμα, καὶ τότε πληροῦμεν ὕδατος τὴν χοάνην· ἀλλὰ βλέπομεν ὅτι τὸ ὕδωρ τοῦτο δὲν κατέρχεται, καὶ εἰκότως, διότι ἡ φιάλη εἶναι πλήρης ἐτέρου σώματος, τοῦ ἐλαίου.

Τὰ δύο ταῦτα πειράματα δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ἡμῖν ἰκανῶς εἰς κατάληψιν τῶν συμβαινόντων καὶ κατὰ τὴν πλήρωσιν τῶν ἀγγείων, τὰ ὅποια καλοῦμεν κενά· καθότι διδάσκουσιν ἡμῖν 1) ὅτι ὅταν δοχεῖόν τι εἶναι πλήρες σώματός τινος ἐλαφροῦ καὶ ρευστοῦ [οἶον τοῦ ἐλαίου, πείραμα 2^{ov}], καὶ ἐπιχύσωμεν ἡμεῖς ἕτερον ρευστὸν σῶμα βαρύτερον [ὕδωρ], τὸ σῶμα τοῦτο κατέρχεται ἐντὸς τοῦ δοχείου, τὸ δ' ἐλαφρότερον ἐξέρχεται· 2) ὅταν ὁμοῦ δὲν ὑπάρχη διέξοδος [ὅπως ὅταν ἐφράξαμεν τὴν χοάνην ἐπὶ τοῦ στομίου διὰ κηροῦ ἐν τῷ πειράματι 3^{ov}], τὸ ἐλαφρότερον δὲν δύναται νὰ ἐξέλθῃ, καὶ ἐπομένως οὔτε τὸ ἐπιχέομενον ὑγρὸν νὰ κατέλθῃ ἐν τῷ δοχείῳ, διότι δύο σώματα δὲν δύνανται συγχρότως νὰ κατέχωσι τὸν αὐτὸν χῶρον. Οὕτω λοιπὸν καὶ εἰς τὰ δοχεῖα, τὰ ὅποια πάντες καλοῦμεν κενά, ἂν πληρωθῶμεν αὐτὰ εὐκόλως διὰ τῶν διαφόρων ὑγρῶν, τοῦτο γίνεται διότι ὁ πληρῶν αὐτὰ ἀήρ, ὃν καὶ τοῦ ἐλαίου καὶ παντὸς ἄλλου ὑγροῦ ἐλαφρότερος, ἐξέρχεται καθ' ὅσον αὐτὰ πληροῦνται· ἐὰν ὁμοῦ ἐμποδίσωμεν τὸν ἀέρα νὰ ἐξέλθῃ, φράσσοντες πᾶσαν διέξοδον, ὅπως ἐπράξαμεν καὶ ἐν τῷ πειράματι 1^{ov}, τότε ὅπως ἐκεῖ εἶδομεν, τὸ ἐπιχέομενον ὑγρὸν εἶναι ἀδύνατον νὰ κατεισχωρήσῃ διότι

τὸν χῶρον τοῦ δοχείου κατέχει ὁ ἀήρ. Διὰ τοῦτο λοιπὸν βλέπομεν καὶ τοὺς οἰνοπόλους, ὅτι ὑψοῦσιν ὀλίγον τὴν χοάνην ἐκ τοῦ στομίου τῆς φιάλης, ὅταν ῥίπτωσι τὸν οἶνον ἐντὸς αὐτῆς, ἵνα ἀφήσωσιν ἐλευθέραν τὴν ἐξοδὸν τοῦ ἀέρος. (Ἀκολοθεῖ.) **Θ. Ι. Μ.**

ΟΔΟΝΤΟΦΥΪΑΣ ΠΡΩΙΜΟΤΗΣ

Ὁ ἄνθρωπος, ὡς γνωστόν, ἅμα γεννόμενος δὲν φέρει ὀδόντας, ἄρχεται δὲ ἡ ὀδοντοφυΐα κατὰ μέσον ὄρον τὸν ὄγδοον μῆνα τῆς ἡλικίας συνηθέστατα διὰ τῆς ἐμφανίσεως τῶν δύο μεσαίων κοπτήρων τῆς κάτω σιαγόνος, καὶ συμπληροῦται ἐντὸς τοῦ δευτέρου ἐξαμήνου τοῦ τρίτου ἔτους· τότε τὸ παιδίον φέρει 20 ὀδόντας, (4 κοπτήρας ἐν τῇ κάτω καὶ 4 ἐν τῇ ἄνω σιαγόνι, ἕνα κυνόδοντα ἐκατέρωθεν ἐκάστης σιαγόνος, ὡς καὶ 2 τραπεζίτας). Ἡ ὀδοντοφυΐα αὕτη λέγεται πρώτη διότι κατὰ τὸ 7^{ov} ἔτος τῆς ἡλικίας ἄρχεται ἡ ἀπόπτωσις τῶν ὀδόντων τούτων καὶ ἀντικατάστασις ὑπὸ ἄλλων διαρκεστέρων, ἧτοι δευτέρα ὀδοντοφυΐα, ἧτις συμπληροῦται κατὰ τὸ 13^{ov} ἢ 14^{ov} ἔτος. Οἱ δεύτεροι οὗτοι ὀδόντες εἶναι 28, εἰς οὓς προστιθέμενοι ἔπειτα καὶ τέσσαρες ἄλλοι συμπληροῦσι 32.

Ἐν τούτοις ὑπάρχουσι καὶ παραδείγματα, κατὰ τὰ

ὅποια ἐγεννήθησαν βρέφη φέροντα ὀδόντας, τινὰ μάλιστα φέροντα ὀλόκληρον τὴν πρώτην ὀδοντοφυΐαν, (τῶν 20 ὀδόντων). Ὁ ὄνομαστὸς Ῥωμαῖος Μάρκος Ἄννιος Κούριος, ὁ ἐπονομασθεὶς ὀδοντόεις, γενόμενος τρις ἑπατος καὶ νικητὴς τοῦ Πύρρου κατὰ τὸν Γ'. π. Χ. αἰῶνα, καὶ ὁ Γάτος Παπίριος Κάρβων, ἀνελθὼν καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ ὑπάτου, γεννηθέντες ἀμφοτέροι μετὰ ὀδόντων εἶναι συγχρόνως καὶ παραδείγματα ἐπαληθεύοντα τὴν πρόληψιν ὅτι μεγάλας τιμὰς ἐπιφυλάττει τοῖς τοιοῦτοις ἢ εἰμαρμένη· δυστυχῶς ὅμως τὰ πλειότερα παραδείγματα τῶν εἰς τὰς ἡμέρας ἡμῶν γεννωμένων μετὰ ὀδόντων δεικνύουσι τὸ ἐναντίον, καὶ συνήθως παρατηρεῖται ὅτι εἶναι καὶ οἰκογενειακὸν τὸ φαινόμενον τῆς πρωΐμου ὀδοντοφυΐας.

ΟΙ ΣΕΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ

Κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἑφετεινοῦ θέρους ἐγένοντο 38 σεισμοὶ τοῦ ἐδάφους τῆς Σμύρνης, ὧν τινες μάλιστα ἰσχυρῶς ἰσχυροί. Δὲν εἶναι δὲ αὕτη ἡ πρώτη περίστασις, καθ' ἣν σειεταὶ ἡ χώρα αὕτη, διότι π. Χ. ἤδη ἐπανελημμένως κατεστράφη ἡ πόλις ἐκ τῶν σεισμῶν· κατὰ τὸ 1868 μ. Χ. σεισμὸς ἐπισυμβῆς ἔφερε τὸν θάνατον εἰς πλείονας τῶν 15000 ἀνθρώπων, τὸ 1778 τὰ δύο τρίτα τῆς πόλεως κατέπεσον ἐξ ὁμοίας αἰτίας, καὶ κατὰ τὸ

1850 τὸ ἔδαφος τῆς Σμύρνης ἐσαλεύετο ἐπὶ 40 συνεχεῖς ἡμέρας. Οἱ πυκνοὶ σεισμοὶ εἶναι τὸ σπουδαιότατον μειονέκτημα τῆς ἄλλως θελκτικῆς ταύτης χώρας.

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ

Προβλήματα λυόμενα διὰ τῶν 4 πράξεων
τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν.

- 1) Τίνες ἀριθμοὶ εἶναι μικρότεροι τοῦ 8 καὶ μεγαλύτεροι τοῦ 3; Τίνες ἀριθμοὶ περιλαμβάνονται μεταξὺ 9 καὶ 14;
- 2) Τίς ἀριθμὸς εἶναι μείζων τοῦ 5 κατὰ 3; Τίς εἶναι μείζων τοῦ 7 κατὰ 2;
- 3) Π. μ. μένομεν ἐν τῷ σχολείῳ 3 ὥρας, μετὰ μεσημβρίαν 2 ὥρας· πόσας ὥρας μένομεν ἐν τῷ σχολείῳ καθ' ἅπασαν τὴν ἡμέραν;
- 4) Τίς ἀριθμὸς εἶναι κατὰ 4 μικρότερος τοῦ 8; τίς εἶναι κατὰ 5 μικρότερος τοῦ 9;
- 5) Ὁ Νικόλαος ἔλαβε παρὰ τῆς μητρὸς του 7 κάστανα, ἔφαγε δὲ τὰ 2· πόσα τῶ ὑπολείπονται;
- 6) Ὁ Δημήτριος εἶναι 8 ἐτῶν, ἡ δὲ Μαρία 5· κατὰ πόσα ἔτη εἶναι ὁ Δημήτριος μεγαλύτερος τῆς Μαρίας;

7) Ἀρίθμησον προκείμενον ποσὸν ἀμυγδάλων ἀνὰ 3. Ἀρίθμησον τὸ αὐτὸ ποσὸν μέχρι μὲν τῶν ὀκτώ ἀνὰ 2, ἔπειτα δὲ ἀνὰ 3 μέχρι τοῦ 59.

8) Ὁ γείτων μας εἶχε 17 πρόβατα· ἐξ αὐτῶν 2 μὲν ἀπέθανον, 3 δὲ ἐπώλησε, καὶ ἐν ἤρπασεν ὁ λύκος· πόσα τῶ ἀπέμειναν;

9) Ἐπί τινος θρανίου κάθηνται 11 μαθηταί· ἀν ἀριθμῆσῃ τις τοὺς πόδας αὐτῶν πόσους θὰ εὔρῃ;

10) Ὅρνις τις γεννᾷ καθ' ἐκάστην ἐν ὧν· πόσα ζεύγη ὧν θὰ συναχθῶσιν ἐν διαστήματι τριῶν ἑβδομάδων;

11) Ἐν τινι σχολείῳ φοιτῶσι 20 παιδιά. Πόσα τούτων εἰσι θήλεα, πόσα δὲ ἄρρενα;

12) Ὁ Α. ἔχει τέκνα ὀλιγώτερα τῶν 10, τόσα δὲ θήλεα ὅσα καὶ ἄρρενα· ἐὰν εἰς ταῦτα προστεθῶσι τὰ τέκνα τοῦ Β, τὰ ὅποια εἶναι ὀλιγώτερα τῶν 9 γίνονται πάντα 15. Πόσα εἶναι τὰ τέκνα τοῦ Α, πόσα δὲ τὰ τοῦ Β;

13) Ὁ Κ. ὀφείλει εἰς ἔμπορον 1 δραχμὴν καὶ 20 λεπτά, δὲν φέρει δὲ μεθ' ἑαυτοῦ χάλκινα νομίσματα, ἀλλ' ἱκανὸν ἀριθμὸν φράγκων, ὁ δὲ ἔμπορος πάλιν μόνον παλαιὰς ἀργυρᾶς δραχμάς. Λογιζομένου ὅτι τὸ φράγκον ἰσοδυναμεῖ πρὸς 1 δραχμὴν καὶ 15 λεπτά, ζητεῖται ἀν ἦναι δυνατὸν νὰ πληρωθῇ ὁ ἔμπορος παρὰ τοῦ Κ, καὶ πῶς;

14) Κατὰ τὸ ἔτος 1870 ἅπας ὁ ἄρρην πληθυσμὸς

τῆς ἔσω Ἑλλάδος ἦτο 754 176, κατὰ δὲ τὴν περιουμένη ἀπογραφὴν εὐρέθη ἴσος πρὸς 881 080· ζητεῖται πόση ἦτο κατὰ μέσον ὄρον ἡ ἐτησία αὐξήσις τοῦ πληθυσμοῦ τούτου;

Θ. Ι. Μ.

ΕΦΑΡΜΟΓΑΙ ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΕΝ ΤΩΙ ΒΙΩΙ

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΜΕΛΑΝΗΣ

Εἰς τῶν τρόπων προχείρου κατασκευῆς μελάνης εἶναι καὶ ὁ ἑξῆς:

Λάβετε 160—170 δράμ. ὕδατος καθαροῦ ἐντὸς χύτρας, καὶ ζέσατε μετὰ 23 δραμίων καμπεριανοῦ ξύλου, προσθέσατε δὲ ἐν δράμιον στυπτηρίας (στύψις) καὶ ἐν σχεδὸν δράμ. ἀραβικοῦ κόμμεως (γόμματος). Μετὰ τὴν ζέσιν καταβιάσατε τὴν χύτραν ἀπὸ τῆς πυρᾶς, καὶ θέλετε ἔχει ἐντὸς ὥραίαν κυανίζουσαν μελάνην.

ΕΣΦΑΝΙΣΙΣ ΚΗΛΙΩΝ ΜΕΛΑΝΗΣ Η ΣΙΔΗΡΟΥ

Αὕτη γίνεται εὐκολώτατα δι' οὐσίας τινός, ἥτις λέγεται ὑποχλωριῶδες ἀσβέστιον, πωλεῖται δὲ ἐν τοῖς φαρμακείοις ὡς λευκὴ κόνις ὑπὸ τὸ ὄνομα χλωροῦχος ἀσβεστος (chlorure de chaux).

Πείρα μ. α. Λαμβάνω δύο ποτήρια μικρὰ ἢ κυάθια οἷα εἶναι τὰ τοῦ καφέ, θέτω εἰς τὸ πρῶτον ὄξος ἰσχυρὸν

ἢ ὀπὸν λεμονίου, εἰς δὲ τὸ ἕτερον ὕδωρ ζέον εἰς ὃ προσ-
θέτω καὶ 2—3 κοχλιάρια ἐκ τῆς ῥηθείσης κόνεως· τότε
δὲ λαμβάνω τεμάχιον λευκοῦ πανίου, βάφω αὐτὸ ἐπίτη-
δες ἐντὸς μελάνης, καὶ ἐμβυθίζω αὐτὸ ἐναλλάξ καὶ ἄνω
βίας, ὅτε μὲν εἰς τὸ ἐν ποτήριον, ὅτε δὲ εἰς τὸ ἕτερον.
Μετὰ τινὰς τοιαύτας ἐμβαπτίσεις παρατηρῶ ὅτι τὸ με-
λανωθὲν πανίον ἐλευκάνθη πάλιν.

ΣΗΜ. Διὰ τὴν ιδιότητα ταύτην τὸ ὑπογλωριῶδες ἀσβέστιον
λέγεται οὐσία λευκαντική, τὸ δὲ δι' αὐτῆς λευκανθὲν πα-
νίον μετὰ τὴν λεύκανσιν καλὸν εἶναι νὰ πλύνηται διὰ σάπωνος.
Διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου δύνανται νὰ ἐξαλειφθῶσιν ἐκ τῶν ὀθο-
νῶν καὶ κηλίδες οἴνου καὶ αἱ κεραμόχροοι ἐκ σιδήρου κηλίδες
(σκωρία), αἵτινες γεννῶνται ὡσάκις ὑγραὶ ὀθόναι ἐφάπτωνται
σιδηρῶν ἀντικειμένων.

ΜΙΓΜΑ ΠΡΟΣ ΣΥΓΚΟΛΛΗΣΙΝ

ΜΕΤΑΛΛΟΥ ΜΕΤΑ ΛΙΘΟΥ Η ΜΕΤΑΛΛΟΥ ΜΕΤΑ ΜΕΤΑΛΛΟΥ

Πρὸς παρασκευὴν τοῦ μίγματος τούτου χρειάζεταιαι
γύψος τετριμμένη καὶ ἀραβικὸν κόμμι. Παρασκευάζω
πρῶτον διάλυσιν τοῦ ἀραβικοῦ κόμμεως, λαμβάνων 1
μέρος κόμμεως καὶ 4 μέρη ὕδατος, λ. χ. 12 1/2 ὄραμ.
κόμμεως καὶ 50 ὄρ. ὕδατος· διὰ τοιαύτης διαλύσεως
ζυμουμένη ἢ τετριμμένη γύψος δίδει εὐπλαστον πηλόν,
ὅστις ξηραίνόμενος γίνεται στερεώτατος.

ΠΟΙΚΙΛΙΑ

Ἡ παρελθοῦσα Τρίτη, ἐνάτη Δεκεμβρίου, ἦτο ἡ
βραχυτάτη ἡμέρα τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀποτελουμένη ἐξ 9 1/2
ὡρῶν, ἔχουσα δὲ τὴν μεγίστην, ὡς εἰκός, νύκτα· ὁ
ἥλιος κατ' αὐτὴν εἶχε τὴν νοτιωτάτην θέσιν ἐν τῇ
οὐρανίᾳ σφαιρᾷ, εὕρισκετο δὲ εἰς τὸν τροπικὸν τοῦ Αἰ-
γόκερω, 23 μοίρας μακρὰν τοῦ ἰσημερινοῦ· κατ' αὐτὴν
αἱ ἡλιακαὶ ἀκτῖνες εἶχον τὴν πλαγιωτάτην θέσιν πρὸς
ἡμᾶς, διὸ καὶ τὸ ἐλάχιστον θερμαντικὸν ἀποτέλεσμα,
κατ' αὐτὴν ὁ ἥλιος ἐτέλεσε τὴν χειμερινὴν λεγομένην
τροπὴν του, ἔπαυσε δηλ. πλέον ἐν τῇ φαινομένη του
κινήσει ἀπομακρυνόμενος πρὸς Ν. καὶ ἤρχισε νὰ τρέπη-
ται πρὸς Β., ἐπομένως ἤρχισεν ἡ ἡμέρα ν' αὐξάνη καὶ ἡ
νύξ νὰ σμικρύνηται, καὶ τοῦτο θέλει ἐξακολουθεῖ μέχρι
τῆς 9 Ἰουνίου.

— Ὁ ἥλιος δὲν ἀπέχει ἀπὸ τῆς Γῆς τὴν αὐτὴν ἀπό-
στασιν πάντοτε· τὴν 19^{ην} Δεκεμβρίου ἔχει τὴν ἐλαχίστην·
καὶ ἐν τούτοις τότε δὲν θερμαίνει ἡμᾶς περισσώτερον διότι
λοξῶς, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐρρέθη, πέμπει πρὸς ἡμᾶς τὰς
ἀκτῖνάς του.

— Ἐν Λονδίῳ εἰσὶν ἐκτεθειμένα δύο ἑκτακτα παρα-
δείγματα ἀναστήματος, εἰς νάνος 76 ὑφεικατομέτρων
(πόντων) καὶ εἰς γίγας 2 1/2 μέτρων, ἀμφότεροι κινέζοι.

— Ἡ γλαυξ ἐγένετο τὸ ἀντικείμενον σπουδαίων συ-
ζητήσεων ἐν τῇ Βουλῇ τῶν λόρδων ἐν Ἀγγλίᾳ· οὐσα

δηλ. ἀρπακτικόν, τὴν μὲν ἡμέραν ἀναπαύεται κεκρυμμένη, τὴν δὲ νύκτα ἐγρηγορεῖ καὶ βοηθουμένη ὑπὸ τῶν πλατειῶν πτερυγῶν καὶ τῶν μαλακῶν αὐτῆς πτερωδῶν, τὰ ὁποῖα τῇ ἐπιτρέπουσι νὰ ἴπταται ἀθορύβως, ἐνεργεῖ φονικώτατον πόλεμον κατὰ διαφόρων βλαπτικῶν ζώων, μάλιστα δὲ τῶν ἀρουραίων μυῶν, δυναμένη ἐν μιᾷ νυκτὶ ἕως 400 τοιούτους νὰ φονεύσῃ· διὸ νῦν προστατεύεται διὰ νόμου, ὅπως καὶ τὰ ἄλλα τὰ τοιαῦτα ὠφέλιμα τῷ ἀνθρώπῳ ζῶα.

— Ἐντὸς τῶν δύο τελευταίων ἐτῶν ὁ πληθυσμὸς τῆς Γῆς ἠῤῥῆσε περίπου κατὰ 17 000 000 κατοίκων, ὅστε νῦν ἀριθμεῖ 1 455 923 500 κατ. ἐκ τούτων δὲ

315 929 000	μὲν	κατοικοῦσι	τὴν	Εὐρώπην
834 707 000	δὲ	»	»	Ἀσίαν
205 679 000	δὲ	»	»	Ἀφρικὴν
95 495 500	δὲ	»	»	Ἀμερικὴν
4 031 000	δὲ	»	»	Ἰνδιάνικαν
82 000	δὲ	»	»	τὰς πολιτικὰς χώρας.

— Κατὰ τὰς παρατηρήσεις τῆς στατιστικῆς οἱ ἔγχαμοι εἶναι μακροβιώτεροι τῶν ἀγάμων· εἰς τοὺς ἀγάμους δὲ ἀνήκουσι καὶ οἱ πλείοτεροι τῶν μεθύσων καὶ αὐτοκτόνων.

— Ἡ δύναμις ἀπασῶν τῶν ἀτμομηχανῶν, ὅσαι ὑπάρχουσι καθ' ἅπασαν τὴν Γῆν, ἰσοῦται πρὸς τὴν δύναμιν 966 ἑκατομμυρίων ἀνδρῶν.

Κ^{ov} Χ. Μ. εἰς Πρέβεζαν: Ἐλήφθη ἡ συνδρομὴ σας.
— Κ^{ov} Μ. Δ. εἰς Ἐλάτειαν: Ἐλάβομεν τὴν συνδρομὴν σας. — Κ^{ov} Δ. Σ. εἰς Κάρυστον: Ἐλάβομεν τὰ πεμφθέντα ἡμῖν 10 φράγκα, θέλομεν δὲ ἀπαντήσῃ προσεχῶς, περὶ ὧν ἐρωτᾶτε.

BIBLIA NEA

Ο ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ ἡ παιδαγωγικὸν ἐγκόλιον τοῦ Λαοῦ, πραγματευόμενον περὶ τῶν καθηκόντων τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεόν, τὸν πλησίον καὶ ἑαυτόν, ὑπὸ Μ. Βρατσάνου, καθηγητοῦ ἐν τῷ Διδασκαλείῳ Ἀθηνῶν, βραβευθὲν ἐν τῷ Νικοδημείῳ διαγωνίσματι, ἔκδοσις τρίτη. 1880. Τιμᾶται..... δρ. 4.75
Εἰς τοὺς διδασκάλους καὶ βιβλιοπώλας πέμπεται ἀντὶ..... δρ. 4.20

Περὶ τεχνικῆς ἀναγνώσεως καὶ ἀπαγγελίας, ὑπὸ τοῦ ἰδίου. Τιμᾶται..... λεπτ. 80

Ἱερὰ ἱστορία πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν σχολείων μετ' εἰκόνων. Παλαιὰ Διαθήκη, ὑπὸ Ἰγνατίου Μοσχάκη, ὑφηγητοῦ τῆς θεολογίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ καὶ καθηγητοῦ τοῦ Διδασκαλείου. Ἐγκρίσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Ἐν Ἀθήναις, τύποις Ἀνέστη Κωνσταντινίδου 1881. Τιμᾶται..... λεπτ. 90

Τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως ἡ Καιρὴ Διαθήκη ἀντὶ Δρ. 4.—

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ὅσοι μὴ ἐγγραφέντες εἰς τὰς ἀγγελίας ἤ-
θελον λάβει τὸ πρῶτον φύλλον, ἂν δὲν θέλωσι
νὰ γείνωσι συνδρομηταί, παρακαλοῦνται νὰ ἐπι-
στρέψωσιν αὐτό.

Παρακαλοῦνται οἱ μετατιθέμενοι ἢ παυόμενοι
τῶν ἑλληνοδιδασκάλων καὶ δημοδιδασκάλων νὰ
εἰδοποιῶσι περὶ τούτου ἐγκαίρως τὴν διεύθυνσιν,
ἵνα μὴ παραπίπτωσι τὰ ἀποστελλόμενα φύλλα.
